

QVÆSTIO MEDICA.

CARDINALITIIS DISPUTATIONIBVS

MANE DISCVTIENDA IN SCHOLIS MEDICORVM,

Die Iovis, XXIII. Martii,

M. IACOBO COVSINOT.

DOCTORE MEDICO, MODERATORE.

An Phlebotomia die critico, Crisim imminentem remoratur?

ORBOS omnes Natura non sanat, non recta victus ratio, sed maioribus sæpe indiget auxiliis, venæ sectione, aut purgatione. Altervtram cum præscribere paras, fac memineris eam fore, vt *αἷμα*, si tempestivè vsurpetur; sic *ὄψις*, si temerè. Sed celebrandi remedii opportunitas exiniè præceps, lubrica ac momentanea, *ὡς ἐστὶν ἡ βίη*. Vix propterea Medicus singulas officii sui partes satis explebit, nisi diligenter & seriò in eam curam incumbat, atque se *σοφὸν καὶ ἀσθενὲς ἰατρικὸν ἐκτελεῖν* præstet. In decernendis maioribus præsidiiis caveat studiosè ne temeritate vllâ abripiatur: hoc ne contingat, meticulosius agere & ægrotantis securitati imprimis consulere debet. Salus ægri, suprema lex esto. Periculi faciendi tentandive gratiâ generosa hæc experiri, nefas morte piandum. Vt in bello, sic in medendo, bis peccare vix licet: nec longè abest ab homicidii crimine, quisquis (prudens sciensque an imprudens; nihil refert, imperitia culpæ annumeratur) in hominis salute peccat. Sæpe fit, vt altervtrum præsidium depellendo morbo satis sit, nonnunquam vtriusque par obijcitur necessitas, quo tẽpore præstat à Venæ sectione auspicari.

AD rectè medendum dierum observatio non parum confert, modò non ex ephemeride mathematica, & inefficaci siderum schematismo, fictitiisve signorum & planetarum *ἀστρονομίᾳ*, si Diis placet, vel infelicitum viribus, sed ex Hippocraticæ doctrinæ

A iij

apotelesmatis eruatur. Dierum alii indicant, iudicant alii: iidem tamen possunt esse indices iudicesque, fausti & funesti, servare & interimere. Iudices sive *κριται* sunt septenarii omnes ad quadragesimum, *vii. xiv. acutorum terminus, xx. xxvii. xxxiv. xl.* A quadragesimo vicenarii, *lx. lxxx. c. cxx.* Hinc languet vis dierum criticorum. Hos omnes impares esse, potentiùsq; & frequentius decernere profitemur. Febris si aliò quàm impari die dimiserit, *συνεχόμενος*. At quid ipsis criticis futurum sit, prænuntiant *κριταί*, nec esse quidquam potest criticum, nisi significatum. Crises tamen frequenter videre est diebus intercalaribus sive provocatoriis, paroxysmi vehementiâ, & humoris *περικύπτου* organo. Alii dies vacui sunt & medicinales, nec iudicant, nec indicant, nec provocant, & exhibendo cathartico creduntur aptiores. Vnde verò vis diebus illis influat, æquè obscurum est ac reciprocus Euripi motus, licèt criticus Galeni mensis probabilitate non destituatur.

ATENIM Natura, vtpote morborum medicatrix, siquidem sui potens sit, collectam intus plethoram aut cacochymiam, si motu interiori & suo vacuat expurgatve; interdum si *αἱματινὴ*, hæmorrhagiâ insigni, copioso sudoris vel urinæ profluvio, alvinâ dejectione vel vomitu; interdum si *ἀντιστόμιος*, vtpotè in cutim, quæ cum sit totius corporis emissarium, minore periculo humores excipit morbificos, *ἀποκυστροῦς* nunquam repellendos. Statis id negotium conficitur temporibus, *ὅτι καὶ περὶ τὸν χρόνον*, variâque est pro varietate dierum morbiq; temporum naturæ actio. Contingunt iudicationes abortivæ & insidiosæ, si ante legitimum tempus humor viam vi sibi faciat; hæmorrhagia in acutis iuvat, sed non omnis, quarto die obveniens, spem deludit; in casu diarrhœa opitulatur, sed non initio morbi; febres biliosas solvit icterus, modò ne ante diem septimum emicet. Vno verbo, iudicatoria ne statim appareant. Contingunt iudicationes dimidiatæ & parum fidæ, si quid intus resistit ac relinquitur quæ relinquuntur, recidivas facere solent. At perfectæ fiunt & salutares, si Augiæ stabulum rite perpurgetur, id est si materia morbifica die critico, præeuntibus coctionis signis, cum euphoria & *ἀγίης τῆς πνεύματι*, vacuetur. Hinc nullus recidivæ metus, vt neque ullus mortis in ipsa morbi declinatione.

VT plurimum refert quo tempore Natura excretionem aggre-
diatur, sic & quo Medicus per altervtrum generosum vacua-
tionem: sed vtriusque minimè par ratio est. Nam purgationis,
quæ humorum suâ qualitate molestorum vacuatio est, opportuni-
tatem morbi tempora potissimum insinuant, quæ concoctione,
non certo dierum numero definiuntur. Concocta quæ natura non
excrevit, ars tutò vtiliterque excernit. Cruda vt per initia, medi-
cari non licet. Severè Ægyptii, apud quos ante quartum diem
Medicis vetitum erat movere, secus si quid moliebantur, suo ipso-
rum periculo moliebantur, nullâ alioqui dierum determinatione
soliti, & prudenter quidem, *συνμαζεύειν*. At mittendi sanguinis ido-
neum & commodum tempus in acutis, est morbi principium, con-
stantibus viribus, sed oppressis, nec semper expectatâ alimenti
assumpti coctione, aut præmisso enemate vel ecoprotico. Licet-
ne etiam post quartum morbi diem? Fuit hic error Veterum, nun-
quam vtiliter post hoc tempus mitti, quod iam spatio ipso materia
& exhausta sit, & corpus corrumperet, vt detractio imbecillum id
facere possit, non possit integrum. Frustra. Quocumque die, etiam
critico, etiam vicesimo, sanguinis educendi scopi occurrent, non
verebimur salutare hoc præsidium usurpare, Hippocratem imitati,
qui Anaxionem pleuriticum, scētâ octavo morbi die cubiti venâ,
καὶ τ' ἰσχυρὸν dolentis lateris haud dubiè, vt in omni pleuritide par est, ex
Orci faucibus eripuit, atque in vitam revocavit.

NE purgans medicamentum decernatur, fateor dies criticos
obstare posse, cōsque propterea sacros censerī, religiosos &
nefastos. Fateor quoque revocari nos ab exhibendo cathartico, si
natura aliquam humoris morbifici excretionem molietur. Sed
phlebotomiæ necessitatem nulla talis sive critici diei, sive immi-
nentis Crisicos religio remorari potest, si mancipari adhuc causis
morbificis natura, & sub altervtrius plenitudinis pondere genere
videatur. Hoc licebit intelligere, si inchoata, non perfecta & con-
stantia coctionis signa apparuerint; si toto morbi decursu gravia
malignaque supervenerint; si morbi species, magnitudo dubiam
antagonistarum pugnam obscuramque naturæ victoriam faciant.
In hoc discrimine non dubitabit Medicus, illo ipso die, etiam cri-
tico, *ἡ λυσιμὸς καὶ ἡ ἀποκαταστάσις* (absit vt ad lipothymiam vnquam hoc
tenet) repetere. Concedo instare crisim, sed parum laudabilem
& felicem, *αἵματι, ἀπὸ τοῦ καὶ δὲ ἀδὲ*: Venæ sectio tantum abest vt illam

3 *Quaest. Med. Lut. Paris. &c. An Phlebotomia, &c.*
 remoratura sit, quin potiùs accelerabit, promovebit, perficiet.
 Levatâ enim parte oneris naturâ, procuratâ meatuum libertate,
 temperatâ febrili flammâ, calor natus alieni (qui putredinis
 parens, non propterea specie distinctus) restrictione recreatus,
 inchoatum pepalmy opus absolvet, apparatusque humorem *ἐρπύλλος*
ἐ πύλλος ἐ πύλλος ἐ πύλλος, per loca lege Naturæ conferentia
 excernet.

Ergo Phlebotomia die critico, Crisim imminet non remoratur.

Proponebat Lutetiæ SEBASTIANVS RAINSSANT,
 Campanus, Anno R. S. H. M. DC. XXVIII.

PARISIIS,

Prostant Exemplaria apud NICOLAVM BOISSET, Typographum,
 in Platea Malbertina, ad insigne D. Stephani. 1647.

*cette thèse est la 714e de la suite IV in
 folio des thèses de la faculté. —*